

COVID-19 VAKCĪNAS: NEPATIESĪBAS UN ATSPĒKOJUMI

7. izdevums – trešdiena, 24. februāris

Šajā ziņojumā tiek apkopotas Latvijā vispopulārākās nepatiesības un to atspēkojumi par COVID-19 vakcīnām. To izveidojis Valsts kancelejas Stratēģiskās komunikācijas koordinācijas departaments, balstoties uz sociālo tīklu un mediju monitoringu. Ziņojuma mērķis ir sniegt pārskatu par identificētajām nepatiesībām un viltus ziņām saistībā ar COVID-19 vakcīnām, kā arī sniegt atsauces uz skaidrojošu vai atspēkojošu saturu, tādējādi dodot saņēmējiem iespēju reaģēt atbilstoši, pavairojot patiesu informāciju, informējot sabiedrību un atspēkojot nepatiesību. Ziņojums paredzēts tikai valsts iestāžu darbiniekiem.

GALVENIE DEZINFORMĀCIJAS VĒSTĪJUMI

- **Vakcīna maina cilvēka DNS:** Atkārtoti aktualizējas vēstījums, ka COVID-19 vakcīnas maina cilvēka DNS, jo izmanto mRNS un DNS tehnoloģijas. Vēstījumu pastiprina nesen [nopludinātais video](#), kur Facebook radītājs Marks Cukenbergs izteicis bažas par mRNS un DNS vakcīnu ilgtermiņa efektiem. Cukenberga bažas tika adresētas Baltā nama COVID-19 darba grupas tiešsaistes sanāksmē. Latvijā šo vēstījumu atspēkojusi [Veselības ministrija](#), [ReBaltica](#), [zinātnieki radio raidījumā "Zināmais nezināmajā"](#) un [Kopā pret Covid/Вместе против Covid](#).
- **Vakcīnas var izraisīt letālu iznākumu:** Starptautiskajā Vakcīnu blakusparādību ziņošanas sistēmā [VAERS ir jau vismaz 600 ieraksti par pacientiem, kuriem nāve iestājusies pēc vakcinēšanās](#) ar kādu no vakcīnām pret COVID-19. Dati liecina, ka cilvēki, galvenokārt, bijuši vecāka gadagājuma un/vai ar iepriekšējām slimībām un miruši vakcinācijas dienā vai 1-5 dienas pēc injekcijas. Ārvalstu mediji [Lielbritānijā](#), [Norvēģijā](#), [Islandē](#) un [ASV](#) vairākkārt ziņojuši, ka nāves nav saistītas ar vakcīnu pret COVID-19, par [atsevišķiem gadījumiem](#) ziņojis arī pētnieciskais žurnāls *ReBaltica*.
- **AstraZeneca vakcīna nav efektīva vecāka gadagājuma cilvēkiem:** Sakarā ar to, ka [Dienvīdāfrika atteikusies no AstraZeneca](#) vakcīnas, [Francija](#) un [Vācija](#) vakcīnu neizmanto cilvēkiem virs 65 gadu vecuma, un [Šveice nesteidzās vakcīnu reģistrēt](#), izplatās mīts, ka tā nav efektīva vai ir pat nedroša vecāka gadagājuma cilvēkiem. [Eiropas Zāļu aģentūra](#) un [PVO](#) rekomendē AstraZeneca vakcīnu visiem virs 18 gadu vecuma. Tāpat atgādinām, ka AstraZeneca ir pašlaik vienīgā vakcīna, kurai ir [pierādīta ietekme uz vīrusa transmisijas mazināšanu](#).

KOMUNIKĀCIJAS MATERIĀLI, AR KURIEM DALĪTIES TIEŠSAISTĒ

- **Neatkarīgās izglītības biedrības un Izglītības un zinātnes ministrijas** kopīgā [kampana "Pedagogi vakcinējas"](#); kampanas ietvaros tiek nodrošināta e-pasta adrese un telefona numurs, caur kuriem pedagogi var uzdot jautājumus, un 2. martā notiks [tiešsaistes seminārs par vakcināciju](#).
- **Medijpratības rīki:** [Go Viral spēle](#), kas izglīto par COVID-19 dezinformāciju un māca to atpazīt, [HealthGuard tīmekļa pārlūkprogramma](#), kas norāda uz tiešsaistes vietņu par veselību/farmāciju uzticamību un kvalitāti.
- **Eiropas Zāļu aģentūras (EZA) preses relīze** par Spuntik V vakcīnas reģistrācijas progresu. EZA un Spuntik V vakcīnas izstrādātāji ir uzsākuši sarunas, pašlaik tiek gaidīta piekrišana no EZA [CHMP zinātniskās komitejas](#) un [COVID-ETF darba grupas](#) pirms izstrādātāji var iesniegt pieteikumu par vakcīnas reģistrāciju ES.